

ΤΟ Ε' ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ Μ. ΑΝΤΑΝΤ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΒΑΡΣΟΒΙΑ, 25-28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1929

Όπως είναι γνωστό στους αναγνώστες μας τὸ Ε' συνέδριο τῆς Μ. Α. Γ. εἶχε ὀριστῆ γὰ γίνει στὴ Βαρσοβία ἀμέσως μετὰ τὸ διεθνικὸ συνέδριο τῆς Ἀλλιάνας στὸ Βερολίνο. Ἦταν ἄλλωστε ἡ σειρά τῆς Πολωνίας νὰ δεχτῆ τὶς ἀντιπροσωπεῖες τῶν χωρῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὴ Μ.Α.Γ. ἀφοῦ εἶχαν γίνει κατὰ σειρά τὰ προηγούμενα συνέδρια στὸ Βουκουρέστι, στὸ Βελιγράδι, στὴν Ἀθήνα καὶ στὴν Πράγα.

Τὸ συνέδριο εἶχε ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον, γιὰτι θὰ γινόταν σὲ μιὰ χώρα ὅπου ἡ γυναίκα ἔχει πλήρη πολιτικὰ δικαιώματα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ποὺ συγκροτήθηκε ἡ Πολωνία, τώρα καὶ δέκα χρόνια, σὲ κράτος ἀνεξάρτητο μὲ πολίτευμα δημοκρατικόν. Ἔτσι θὰ εἶπαμε χειροπιαστὰ τὰποτελέσματα τῆς συμμετοχῆς τῆς γυναίκας στὴ διοίκηση τῆς χώρας.

Στὸ συνέδριο ἔλαβαν μέρος ὄλα τὰ τμήματα τῆς Μ.Α.Γ., ἡ Ρουμανία, μὲ τέσσερις ἀντιπροσώπους ὑπὸ τὴν προεδρία τῆς πριγκιπέσσας Ἀλεξάνδρας Καντακουζηνού, ἡ Τσεχοσλοβακία μὲ 4 ἀντιπροσώπους, ἕκ μέρους τῶν δύο τμημάτων τῆς, δύο τοῦ τμήματος τῆς κ. Πουρκινόβα ποὺ τὴν ἀναπλήρωνε ἡ κ. Καρμπάνοβα καὶ δύο τῆς κ. Πλαμίνκοβα, ποὺ τὴν ἀναπλήρωνε ἡ Δθα Τσέρβεννα, ἡ Γιουγκοσλαβία εἶχε μιὰ ἀντιπρόσωπο, τὴ γιαντρὸ κ. Μάσα Ζιδάνοβα, ἡ Πολωνία, 4 ἀντιπροσώπους μὲ ἀρχηγὸ τὴν φετεινὴν πρόεδρο τῆς Μ.Α.Γ. τὴν γιαντρὸ κ. Μπουντίνσκα-Τηλίτσκα. Τὸ ἑλληνικὸν τμήμα τῆς Μ.Α.Γ. ἀντιπροσωπεύτηκε ἀπὸ τὴν κ. Αὔρα Θεοδωροπούλου καὶ τὴν Δθα Αἰ... Θεολογίτου.

Ἡ ἐπίσημη ἐναρξὴ τοῦ συνεδρίου ἔγινε στὸ Δημαρχεῖο μέσα στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, ὅπου εἶχαν κληθῆ διάφοροι ἐπίσημοι, οἱ πρέσβεις τῶν χωρῶν τῆς Μ.Α.Γ. καὶ πολλὰ μέλη γυναικείων ὀργανώσεων. Μὲ ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον παρακολούθησαν τὴ συγκέντρωση καὶ τὶς διάφορες ὁμιλίαι ὁ πρέσβυς τῆς Ἑλλάδας κ. Λαγουδάκης μὲ τὴν κόρη του. Ἐπειτα ἀπὸ σύντομο ἐναρκτήριον λόγο ὅπου ἐξέθεσε τὸ σκοπὸ καὶ τὴν δρᾶση ἴσαμε τώρα τῆς Μ.Α.Γ. ἡ πρόεδρος ἔδωσε τὸν λόγο σὲς ἀντιπροσώπους τῶν διαφόρων τμημάτων, ποὺ μίλησαν, ἡ μιὰ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἄλλη, γιὰ τὴν φεμινιστικὴν κίνησιν στὸν τόπο τῆς, γιὰ τὴν πρόοδο ποὺ ἔγινε κατὰ τὸ δίχρονον διάστημα ἀπὸ τὸ τελευταῖον συνέδριον τῆς Μ.Α.Γ.

Ἡ κ. Καντακουζηνού ἀναφέρει λεπτομερῶς τὴν ἔδρυσιν τοῦ «Παλατιοῦ τῆς Γυναίκας» στὸ Βουκουρέστι ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον Ρουμανίδων, καθὼς καὶ τὰ εὐεργετικὰ του ἀποτελέσματα. Ἡ κ. Θεοδωροπούλου ἐκθέτει τὴν σημερινὴν θέσιν τῶν διαφόρων σημείων τοῦ φεμινιστικοῦ ἀγῶνα στὴν Ἑλλάδα, τὴν ἀδιάκοπην ἀναβολὴν γιὰ τὴν ἐκδόσιν τοῦ διατάγματος γιὰ τὴν χορήγησιν τῆς δημοτικῆς ψήφου, τὰ ἐμπόδια ποὺ παρεμβάλλονται σὲς γυναῖκες γιὰ τὴν κατάληψιν ὀρισμένων θέσεων καὶ ὁ ἀποκλεισμός τους ἀπὸ τοῦ δια-

γωνισμοῦ σὲ μερικὰ ὕπουργεῖα καθὼς καὶ στὸ νεοσύστατον Συμβούλιον Ἐπικρατείας κτλ. κτλ. Τόνισε ὅμως ὅτι γίνεται ὀλονένα πρὸ συνειδητῆς στὴν ἑλληνίδα ἡ ἀνάγκη νὰ ποχτήσῃ τὰ πολιτικὰ τῆς δικαιώματα ὅπως εἶναι φανερὸ ἀπὸ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνουν ὄλες σχεδὸν οἱ γυναικεῖες ὀργανώσεις τῆς Ἀθήνας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν, στὸν ἀγῶνα τοῦ Συνδέσμου μας γιὰ τὴν ψήφον.

«Στὸν ἀγῶνα αὐτόν», λέγει τελειώνοντας τὴν ὁμιλία τῆς «θὰ προσφέρει σημαντικὴ ἐπίσχυση ἡ ἀλληλεγγύη μετὰ τῶν διαφόρων χωρῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἔνωσιν μας. Παρακολουθώντας ἀπὸ κοντὰ τὶς προσπάθειαι κάθε μιᾶς ἀπὸ τὶς χώρας μας, ἐπιφελούμενες ἀπὸ τὶς νίκαις τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης, καὶ λογαριάζοντας τῆς σὰν νίκαις κοινὰς ὄλων μας, θὰ κατορθώσομε ἐπὶ τέλους νὰ ξεκουνησομε ἀπὸ τὴν νάρκην τοῦς τὰ γέρικαι κορμιὰ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν μας. Καὶ πρὸ πάντων τὸ παράδειγμα ποὺ παρουσιάζουν οἱ χειραφετημέναι συντρόφισσές μας, οἱ γενικὰ ἀναγνωρισμέναι ὕπηρεσιαι ποὺ προσφέρουν στὴ χώρα τοῦς οἱ χειραφετημέναι γυναῖκες τῆς Πολωνίας καὶ τῆς Τσεχοσλοβακίας, θὰ εἶναι ἕνα ἀδιάκοπον κίνητρο στὸν ἀγῶνα μας γιὰ τὴν πολιτικὴν, ὀικονομικὴν καὶ κοινωνικὴν μᾶς ἰσότηταν.»

Οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τῆς Γιουγκοσλαβίας ἀνέφεραν τὴν δρᾶσιν τοῦ σωματείου τῶν καὶ στὸ τέλος ἡ γενικὴ γραμματεῖαις τοῦ συνδικάτου τῶν δημοσιογράφων τῆς Πολωνίας, κ. Κράφτρινσκα δίνει μερικὰς ἐξαιρετικὰς ἐνδιαφέρουσας πληροφορίας γιὰ τὴν θέσιν τῆς Πολωνίδαις καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ φεμινιστικοῦ κινήματος, ποὺ θὰ δημοσιεύσομε σὲ ἄλλο φύλλον τοῦ Ἀγῶνα.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ἡ καθαυτὸν ἐργασίαι τοῦ συνεδρίου ἀρχισε τὴν Τετάρτη, 26 Ἰουνίου, στὴν αἴθουσαν τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Προϋπολογισμοῦ στὴν Πολωνικὴν Βουλὴν.

Τὰ ἀκόλουθα θέματα ἦταν στὴν ἡμερησίαν διάταξιν:

α) Ἐπαγγελματικὴ ἐργασίαι τῆς γυναίκας καὶ μητρότητα.

β) Ὁ ἀγῶνας κατὰ τῆς σωματεμπορίας.

γ) Ἡ παγκόσμιαι εἰρήνη.

Ὁ σκοπὸς δὲν ἦταν τόσο νὰ μελετηθοῦν τὰ ζητήματα αὐτὰ, ποὺ εἶχαν ἤδη συζητηθῆ λεπτομερῶς σὲς ἐπιτροπὰς τῆς Ἀλλιάνας, ὅσο νὰ ἐξακριβωθῆ κατὰ πρόσο τὰ ἐθνικὰ τμήματα τῆς Μ.Α.Γ. ἦταν σύμφωνα σὲ μερικὰς ἀπόψεις καὶ ἀφοῦ συντονιστοῦν, νὰ καταλήξουν σὲ ὀρισμέναις ἀποφάσεις.

Εἶναι γνωστὸ σὲ καθένα ποὺ παρακολουθεῖ τὴν φεμινιστικὴν κίνησιν, ὅτι τὸ μεγάλο ζήτημα ποὺ χωρίζει τὶς φεμινίστριαις ὄλου τοῦ κόσμου σὲ δύο στρατόπεδα εἶναι τὸ ζήτημα τῆς προσατευτικῆς νομο-

θεσίας. Η λέξη «προστατευτική», όπως τὸ τόνισαν καθαρὰ οἱ Ἀγγλίδοι ἐπὶ τὴν Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑργασίας τῆς Ἀλλιάνας, πρέπει νὰ κατανοηθῆ ὡς ἀπαγορευτικὴ νομοθεσία καὶ ἀποβλέπει μόνον εἰς γυναῖκες.

Ἡ συζήτηση τοῦ πρώτου θέματος, ὅπου εἰσηγήτριες ἦσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ τῆς Πολωνίας, καὶ ὑποστήριξαν τὴν προστατευτικὴ ἀπόψη, ἔδειξε τὴν ὡς καὶ ἐπὶ τὴν Μ.Α.Γ. οἱ γνώμες εἶναι χωρισμένες. Ἡ συζήτηση στηρίχθηκε ἐπὶ διάφορα γνωστὰ ἐπιχειρήματα τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης μερίδας, ὡς καὶ κατέληξαν ἐπὶ μερικὲς ἀποφάσεις καὶ ἔγιναν δεκτὲς ὁμόφωνα.

Στὸ δεύτερο θέμα ἦσαν εἰσηγήτριες οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Ρουμανίας. Πληροφόρητες γιὰ τὴν δράση τῆς γυναικείας ἀστυνομίας τῆς Πολωνίας ἔδωσαν ἢ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν γυναικῶν ἀστυνόμων. Εἶναι γνωστὸ ὅτι μάλιστα ἔγινε ἐλεύθερο κράτος ἡ Πολωνία καταργήθηκε ἀμέσως τὸ σύστημα τοῦ διακανονισμοῦ τῆς ἀνηθικότητας, καὶ ὑπῆρχε πρὶν καὶ ὁ ἴδιος ὁ λαὸς ἀπήτησε νὰ κλειστούν οἱ οἴκοι ἀνοχῆς. Ὡς τόσο ἐξακολουθοῦν νὰ λειτουργοῦν κρυφὰ τέτοιοι οἴκοι, καὶ τοὺς κληρονομήσει ἡ ἀστυνομία ὅσο μπορεῖ. Ἀπὸ τὴν στατιστικὴν τῆς δράσης τῆς γυναικείας ἀστυνομίας τῆς Βαρσοβίας, ἀπὸ τὸ 1925, καὶ ἰδρῦθηκε ὡς τὸ 1928, μετὰ 20 γυναῖκες ἀστυνόμους, ἀναφέρομε τὰ ἑξῆς: Κατὰ τὸ διάστημα τῶν τεσσάρων αὐτῶν χρόνων οἱ γυναῖκες ἀστυνομικὲς ἀνακάλυψαν 174 κρυφοὺς οἴκους διαφθορᾶς, ἦτοι, στὸ 1925, 71, στὸ 1926, 45, στὸ 1927, 38, στὸ 1928, 20, καὶ φανερώνει ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν οἴκων αὐτῶν ὀλοένα λιγαστεῖται. Ἐπίσης κατὰ τὰ τέσσαρα αὐτὰ χρόνια ἀνακάλυψε 287 προαγωγούς. ἔκαμε μνημόσεις ἐναντίον προαγωγῶν, σωματεμπόρων, ἐμπόρων ναρκωτικῶν, διαστῶν ἀνηλίκων, κτλ. κτλ.

Στὴ συζήτηση καὶ προκλήθηκε, ἦταν γενικὴ ὁμοφωνία, φυσικὰ, γιὰ τὴν κατάργησιν τοῦ διακανονισμοῦ τῆς ἀνηθικότητας, ὑπῆρχε ὅμως κάποια διαφωνία ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς ὑποχρεωτικῆς θεραπείας. Κατέληξαν ὡς τόσο ἅλως οἱ ἀντιπροσωπεῖες στὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει νὰ αντικατασταθῆ τὸ σημερινὸ διακανονιστικὸν σύστημα μὲν ἄνευ νόμου ἀντιαφροδισιακοῦ καὶ νὰ καταπολεμῶνται τὶς μεταδοτικὰς ἀρρώστειες μετὰ τὴν φιλελεύθερον μέσῳ. Τὶς σχετικὰς ἀποφάσεις δημοσιεύομε παρακάτω.

Στὸ τρίτον θέμα εἰσηγήτριες ἦσαν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Πολωνίας. Ἡ κ. Θεοδωροπούλου ἀνέφερε τὴν ἐργασία καὶ εἶχε γίνῃ ἐπὶ τὸ τελευταῖον συνέδριον τῆς Πράγας πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια, τὶς ἀποφάσεις, τὶς εὐχὰς καὶ τὸ πρόγραμμα ἐργασίας καὶ εἶχαν ψηφιστεῖ ἔπειτα ἀπὸ μακρὰ καὶ σοβαρὰ ἐργασία καὶ λεπτομερῆ συζήτηση. Τόνισε κυρίως τὴν ἀνάγκη νὰ συμφωνήσῃ ὅλα τὰ μέλη τῆς Μ.Α.Γ. καὶ νὰ ἐργαστοῦν γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἔστω καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ σημεῖα τοῦ προγράμματος τῆς ἐργασίας, ὅπως π.χ. τὸ τριμηνιαῖον δελεῖο, ἢ τὴν ὀργάνωσιν διαδελχανικῶν ἐνώσεων ἐπαγγελματικῶν ἢ τὴν ὀργάνωσιν ἐκθέσεων γυναικείας ἐργασίας.

Ἡ κ. Κόνιτις, ἀντιπρόσωπος τῆς Πολωνίας, ἀνέπτυξε λεπτεμερῶς τὸ σύμφωνον τοῦ Κέλλογκ καὶ τόνισε τὴν ἀνάγκη νὰ ἐργαστοῦν παντοῦ οἱ γυναῖκες

ὥστε νὰ μὴν εἶναι μόνον ἄδεια λόγια καὶ φράσεις μεγαλόστομες οἱ ἐπαγγελίαι τῆς εἰρήνης.

Ἀπὸ κατέληξαν ἐπὶ τὴν διατύπωσιν τῶν ἀποφάσεων καταρτίστηκε τὸ νέο προεδρεῖο τῆς Μ.Α.Γ. μετὰ πρόεδρον τὴν Πριγκηπέσσαν Καντακουζηνοῦ τῆς Ρουμανίας καὶ ἀντιπρόεδρον τὴν κ. Μπουντίνσκκα - Τηλίτσκα τῆς Πολωνίας.

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ Ε' ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ Μ.Α.Γ.

Α') Ὡς πρὸς τὴν προστασία τῆς μητρότητας.

α) Νὰ ὀργανωθοῦν τεμεῖα ἀρχαίων γιὰ νὰ ἐξασφαλίζονται οἰκονομικὰ ἢ ἐργαζόμενη μητέρα καὶ νὰ πείρνε: δλοκλήρω τὸ ἡμερομίσθιο τῆς γιὰ τρεῖς μῆνας τὴν ἐποχὴ τοῦ τοκετοῦ.

β) Νὰ ἐφαρμοσθῆ παντοῦ τὸ σύστημα τῶν οἰκογενειακῶν ἐπιδομάτων καὶ νὰ πληρῶνεται τὸ ἐπίδομα ἐπὶ τὴν μητέρα.

γ) Νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ προστασία τῶν ἐξωγάμων παιδιῶν μετὰ διεθνή νομοθεσία.

δ) Νὰ ὑπολογίζεται ἡ ἐργασία τῆς νοικοκυρᾶς ὡς συμβολὴ ἐπὶ τὸ εἰσοδήματ' αὐτῆς οἰκογενεῖας καὶ νὰ τῆς καθορίζεται δικαιοδικτικὰ ἕνα ποσοστὸ ἀπὸ τὰ κέρδη τοῦ ἀντρός τῆς γιὰ τὰ προσωπικά τῆς ἔξοδα.

ε) Ἐχόντας ὑπόψιν ὅτι ἐνδιαφέρει περισσότερο τὸ παιδὸν παρὰ τὸ ποσὸν τῶν παιδιῶν καὶ θὰ γεννηθοῦν, τὸ συνέδριον τῆς Μ.Α.Γ. συστάει ἐπὶ ἐθνικὰ τῆς τμήματα νὰ φροντίσῃ ὥστε 1) νὰ καλλιεργηθῆ ἐπὶ λαὸ γενικὰ ἡ ἀντιληψὴ τῆς εὐθύνης καὶ ἔχει ὁ κληθὴν μετὰ τὸ νὰ φέρῃ ἐπὶ τὸν κόσμον ἕνα ἀνθρώπινον πλάσμα, 2) νὰ διαδοθῇ οἱ γνώσεις καὶ θὰ κάμουν τὴν τεκνογονία συνειδητὴ καὶ 3) νὰ γίνῃ μεταρρυθμίσεις ἐπὶ τὸν ποινικὸν νόμον ἐπὶ τὸν ἔρῳ καὶ νὰ προσαρμωστοῦν τὰ ἄρθρα τὰ σχετικὰ μετὰ τὴν ἔκτρωσιν, οἷς ἀπαιτήσεις τῆς νεώτερης ἐπιστήμης καὶ τῶν συγχρόνων οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν.

Β') Ὡς πρὸς τὴν καταπολέμησιν τῆς σωματεμπορίας.

α) Νὰ καταργηθῆ τὸ σύστημα τοῦ διακανονισμοῦ ἐπὶ ὅποιον δὴποτε μορφήν καὶ ἂν ὑπάρχει.

β) Νὰ ἐφαρμοσθῆ ἐπὶ ἅλως τὶς χώρες τῆς Μ.Α.Γ. νόμος γιὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀφροδισίων νόσων.

γ) Νὰ ἐπιτεθῆ ἐπὶ τὴν ἐκπαίδευσιν ἢ ἀρχὴ τῆς ἱστορίας γιὰ τὰ δύο φύλα καθὼς καὶ τὸ μάθημα τοῦ γεννησιοῦ διαφωτισμοῦ ἐπὶ ὅλα τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα.

δ) Νὰ κανονισθῆ διεθνικὰ ἡ διώξις τῶν σωματεμπόρων καὶ νὰ ἐφαρμῶνται ἐναντίον τῶν μέτρων αὐστηρὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ.

ε) Ἐχόντας ὑπόψιν, ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσιν τῶν ἐργατριῶν καὶ τὰ χαμηλὰ ἡμερομίσθια εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς κύριαι ἀφορμὰς τῆς πορνείας, τὸ συνέδριον τῆς Μ.Α.Γ. ζητεῖ ἀπὸ τὰ ἐθνικὰ τοῦ τμήματος 1) νὰ καταπολεμήσῃ τὰ χαμηλὰ ἡμερομίσθια καὶ τὴν ἀνεργίαν τῶν γυναικῶν, 2) νὰ ἐργαστοῦν ἐντατικὰ γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ γιὰ τὰ κορίτσια μιὰν ἐκπαίδευσιν ἐπαγγελματικὴν ὀργανωμένην ἀπὸ τὸ κράτος, 3) νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐπίβλεψιν τῆς νεολαίας μετὰ γυναικεία ἀστυ-

νομία καλά οργανωμένη.

Γ') Για την Ειρήνη

Ἡ Μ.Α.Γ. θέλοντας νὰ διαδώσει τὸ εἰρημιστικὸ πνεῦμα μὲ τὴν ἐκπαίδευση θὰ ὀργανώσῃ ἓνα μεγάλο διεγωνισμὸ μεταξὺ τῶν χωρῶν καὶ ἀντιπροσωπεύονται στὴ Μ.Α.Γ., μὲ θέμα γιὰ τὴν εἰρήνη. Θὰ ἀπονεμηθοῦν τρία βραβεῖα στὰ τρία καλύτερα ἔργα καὶ ἡ ἀπονομὴ θὰ γίνῃ μὲ μεγάλη ἐπισημότητα κατὰ τὸ ἐρχόμενον συνέδριον τῆς Μ.Α.Γ.

Ἡ τελευταία αὐτὴ ἀπόφαση ἔγινε κατὰ πρόταση τῆς Πριγκηπέσας Καντακουζηνοῦ ἣ ὁποία ὑποσχέθηκε νὰ ἐξασφαλίσῃ τοὺς πόρους γιὰ τὸ διαγωνισμὸ.